

Souhrnná teritoriální informace Írán

Zastupitelský úřad 14. 5. 2020 10:28

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.9)
3. Vztahy země s EU (s.13)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.17)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.21)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.23)
7. Kontakty (s.40)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Islámská republika Írán

- persky: Džomhúrí-je eslámí-je Írán
- anglicky: The Islamic Republic of Iran

Níže je uvedeno složení vlády a jména klíčových představitelů v administrativě íránského prezidenta (transkripce dle anglického jazyka):

Prezident	Hassan Rouhani
První viceprezident	Eshaq Jahangiri
Viceprezident a šéf Íránské organizace pro atomovou energii	Ali Akbar Salehi
Viceprezident pro vědu a technologie	Sorena Sattari
Viceprezident pro ekonomiku	Mohammad Nahavandian
Viceprezident a šéf Organizace pro plánování a rozpočet	Mohammad Bagher Nobakht
Viceprezident a šéf Organizace pro administrativu a lidské zdroje	Jamshid Ansari
Viceprezidentka pro legislativu	Laaya Joneidi
Viceprezident pro parlamentní záležitosti	Hossein Ali Amiri
Viceprezident a šéf Nadace pro veterány	Seyed Mohammad Ali Shahidi
Viceprezident pro environmentální záležitosti	Issa Kalantari

- Šéf kabinetu	Mahmoud Vaezi Joz
- Mluvčí vlády	Ali Rabiei
- Vládní tajemník	Hossein Simaei Sarraf
Ministr zemědělství	Kazem Khazavi
Ministr pro komunikaci a informační technologie	Mohammad Javad Azari
Ministr práce a sociálních věcí	Mohammad Shariatmadari
Ministr kultury	Seyed Abbas Salehi
Ministr obrany a ozbrojených sil	Amir Hatami
Ministr financí a ekonomiky	Farhad Dejpasand
Ministr školství	Mohsen Haji Mirzaie
Ministr energetiky	Reza Ardakanian
Ministr zahraničních věcí	Mohammad Javad Zarif
Ministr zdravotnictví	Saeed Namaki
Ministr průmyslu, těžby a obchodu	Hussein Modares Khiabani (pověřený)
Ministr pro zpravodajství	Mahmoud Alavi
Ministr vnitra	Abdolreza Rahmani Fazli
Ministr spravedlnosti	Seyyed Alireza Avaei
Ministr ropného průmyslu	Bijan Namdar Zanganeh
Ministr pro vědu a výzkum	Mansour Gholami
Ministr dopravy a rozvoje	Mohammad Salami
Ministr tělesné výchovy a sportu	Masoud Soltanifar

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Celkový počet obyvatel dosáhl podle Statistical Centre of Iran (SCI) k srpnu 2019 83 milionů. Roční přírůstek je přibližně 1,24 %. Ve městech žije okolo 74 % obyvatelstva, na venkově 26 %. Skladba populace je 24,6 % do 15 let; 22% ve věkové kategorii 15 - 29 let; 47% ve věkové kategorii 30 - 64 let; a 6,4 % obyvatelstva na 65 let.

Ekonomicky aktivního obyvatelstva ve věku od 10 let výše (tzn. obyvatelstva buď již zaměstnaného či aktivně hledajícího práci) je podle odhadu z podzimu roku 2019 40,6 % populace, nezaměstnáno je pak dle oficiálních statistik za perský rok 2019/2020 (skončil 19. 3. 2020) 10,7 % aktivního obyvatelstva (dle Světové banky jde nicméně o 11,99 %) s tím, že nezaměstnáno je 8,9 % mužů a 17,3 % žen). Celkově je přibližně 50,3% zaměstnáno v sektoru služeb, 32 % v průmyslových odvětvích, a 17,7 % v zemědělství.

Írán je mnohonárodnostní stát obývaný třemi základními etnickými skupinami:

- íránská – indoevropská: většina populace hovoří "íránskými jazyky", které tvoří podskupinu jazykové skupiny indoevropské; patří sem zejm. Peršané, Kurdové, Balúčové, Arméni a další
- turkická: Azerové, Turkmeni, Kaškajové
- semitská: Arabové, Asyřané

Přesné etnické složení populace však není známé, dostupné jsou pouze odhady. Největší skupinou obyvatelstva jsou podle nich Peršané (61 - 65 %), Azerové (16 %) a Kurdové (7 - 10 %).

Státním náboženstvím je šíitský islám. Přes 99 % obyvatelstva tvoří muslimové, z toho 90 % jsou šíité a 9 % sunnité. Sunnitský islám převládá mezi etnicky kurdskou a balúčskou populací. Zbytek tvoří ostatní náboženské komunity: křesťané – hlavně Arméni a Asyřané, dále zoroastrijci (původní náboženství Íránu z předislámské éry), židé a Baháí. Poslední zmíněná náboženská komunita není na rozdíl od ostatních oficiálně uznána a její příslušníci jsou vystaveni systematické perzekuci.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	1394 (2015-16)	1395 (2016-17)	1396 (2017-18)	1397 (2018-19)	1398 (2019-20)
CPI (index spotřebitelských cen; 1390=100)	227,8	244,9	109,6*	170,9*	185,1
Inflace (%)	11,9%	9,4	9,2	29,6	34,8
Nezaměstnanost	11,0%	12,4	11,9	11,7	10,7

(%)					
HDP bez ropného sektoru (mld.USD) ve fixních cenách	76,53	80,36	86,7	80,71	N/A**
Oficiální směnný kurz (IRR/USD)	29.970	31.000	33.000	42.000	42.000

Zdroj: CBI (Íránská centrální banka); ISC (Íránský statistický úřad)

*index spotřebitelských cen se začal od 21. března 2017 porovnávat s rokem 2016 (1395=100)

**dosud nezveřejněno, IMF odhaduje meziroční pokles o 1,19 % a meziroční pokles reálného HDP země o 7,6 %

Nejvyšší nezaměstnanost je dle oficiálních dat ISC v provincii Kermanshah (16,3 %) a nejnižší pak v provincii Jižní Chorasán (5,4 %). Nezaměstnanost v hlavním městě Teheránu dosahuje 9,4 %.

Pro rok 2019-20 (1398) byl stanoven oficiální směnný kurz 42 000,- IRR/USD. Íránský parlament však dne 4. 5. 2020 schválil reformu zákona o měně a bankách. Klíčovým prvkem, který přinese, bude změna hlavní zúčtovací jednotky Íránu z riálu na toman. Po zavedení jednotky, k čemuž dostala Íránská centrální banka (CBI) dvouletou lhůtu, bude 1 toman mít hodnotu 10,000 riálů. Zároveň bude toman v nové měnové soustavě představovat 100 parsehů, jako nižší měnové jednotky (v duchu haléřů používaných v minulosti v ČR). Po uvedení nové měnové jednotky do oběhu bude následovat nejvyšší dvouleté období tzv. duálního oběhu, kdy budou moci být legálně používány stará i nová měna zároveň. Po uplynutí tohoto přechodného období bude toman představovat jedinou zákonnou měnu.

Sektorové rozdělení ekonomiky (2019): zemědělství 8,9 %, ropný sektor 15 %, průmyslová výroba 23,6 %, služby 52,5 %.

Meziroční nárůst cen (CPI) potravin, nápojů a tabákových produktů dosáhl za fiskální rok 2019-20 42,6 %, zatímco v případě služeb a nepotravinových produktů šlo o nárůst o 31,4 %.

HDP (2019) – odhadován na 410 mld. € (Světová banka odhaduje HDP Íránu za FY 2019/20 na 463 mld. USD)

HDP/obyv. (2019) - nominální: 4 918 €

Zdroj: European Commission - Directorate-General for Trade; World Bank

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	1394	1395	1396	1397	1398
	(2015-16)	(2016-17)	(2017-18)	(2018-19)	(2019-20)

Příjmy veřejného rozpočtu (v % HDP)	15,7 %	16,8	17	16,3	11,6
Výdaje veřejného rozpočtu (v % HDP)	17,4 %	18,7	18,7	19,6	17,4
Saldo veřejného rozpočtu (v % HDP)	- 1,7 %	- 1,9	-1,8	- 3,3	-5,8

Zdroj: IMF, Economist Intelligence Unit

Státní rozpočet pro FY 2020/21 (začíná 20. 3. 2020) vychází z nejnižšího možného exportu ropy od 0,5 - 1,0 mil. barelů/denně při ceně za barel 52 USD (zisk nejméně 9,5 mld. USD).

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost, dluhová služba:

Celkový hrubý zahraniční dluh Íránu k prosinci 2019 dosahoval 9,05 mld. USD (cca 2,04 % HDP země). Írán splácí své přímé závazky ze zahraničních úvěrů. Přístup k úvěrům a poskytování úvěrů a úvěrových linek jsou pro Írán obtížné. Celkový hrubý zahraniční dluh Íránu byl k prosinci 2018 10,03 mld. USD a meziročně tak ke konci roku 2019 klesl o 10,8 %.

Devizové rezervy:

Devizové rezervy tzv. National Development Found. Do tohoto fondu se od íránského roku 1390 (FY 2011-12) ročně odvádí cca 20% příjmu z ropných produktů. Ke konci roku 2019 byla výše devizových rezerv odhadována na cca 86 mld. USD.

Zlatá rezerva země Centrální íránské banky (CBI) je odhadována na 320t.

Zdroj: IMF

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

I když po oznámení uvolnění sankčního režimu ze 14. července 2015 a implementace JCPOA z 16. ledna 2016 došlo k řadě bezproblémových převodů finančních prostředků do / z Íránu, v praxi většina bank z EU nadále nespolupracuje s jakoukoliv íránskou bankou (státní či soukromou). Po americkém vypovězení dohody JCPOA v srpnu 2018 a obnovení amerických ekonomických sankcí vůči Íránu k 5. listopadu 2018 obavy z možných sekundárních sankcí USA vůči mezinárodním bankovním institucím takřka vylučují provádění jakýchkoliv finančních transakcí z či do Íránu.

Íránský bankovní sektor tvoří asi čtyři desítky bank a úvěrových institucí rozdělených následujícím způsobem:

Centrální banka:

Central Bank of I.R. Iran (také pod názvem Bank Markazi)

Státem vlastněné obchodní banky:

1. Bank Melli Iran
2. Bank Sepah
3. Post Bank of Iran

Specializované státem vlastněné obchodní banky:

1. Keshavarzi Bank (zemědělství, vodohospodářství, zpracovatelský průmysl)
2. Bank Maskan (bytová výstavba)
3. Bank of Industry and Mine/Sanat va Maedan Bank (průmyslová výroba a hutnictví)
4. Export Development Bank of Iran/Tose'e Saderat Bank (služby a obchod se zahraničím)
5. Cooperative Development Bank/Tose'e Ta'avon Bank (výzkum a vývoj)

Soukromé banky:

1. EN Bank (Eghtesad Novin Bank)
2. Parsian Bank
3. Karafarin Bank
4. Saman Bank
5. Bank Pasargad
6. Sarmayeh Bank
7. Sina Bank
8. Ayandeh Bank
9. City Bank (Shahr bank)
10. Dey Bank
11. Ansar Bank
12. Tejarat Bank
13. Refah Bank
14. Bank Saderat Iran (exportní banka)
15. Bank Mellat
16. Hekmat Iranian Bank
17. Tourism Bank (Gardeshgari Bank)
18. Iran Zamin Bank
19. Middle East Bank (Khavarmianeh Bank)
20. Ghavanim Bank

Soukromé úvěrové instituce a úvěrové banky (Gharzolhasane) – celkem 5 institucí včetně Mehr Iran Bank a Resalat Bank

Pojišťovny:

Zásilkou do/z Íránu se doporučuje pojistit zakotvením pojistné doložky ve vývozních i dovozních smlouvách. Pojišťovací soustava v Íránu je většinou státní. Postupně se však připravuje její deregulace a privatizace.

Íránský exportní garanční fond (Export Guarantee Fund of Iran) pojišťuje rizika při exportu neropných položek.

V zásadě všechny íránské státní i soukromé komerční subjekty jsou povinny pojišťovat zásilky při exportu z Íránu, výběr pojišťovny je dobrovolný. Při dovozech do Íránu je pojištění též dobrovolné a závisí na dohodnutých podmínkách smlouvy. Hlavní národní státní pojišťovna je Bimeh Markazi Iran, [Iran Central Insurance Organization](#).

1.7 Daňový systém

Íránský daňový systém je dělen do dvou kategorií, **přímé a nepřímé daně**. Podíl přímých daní na celkových daňových příjmech tvoří cca 63 %. Hlavními položkami přímých daní jsou daň z příjmu a daň z nemovitostí. Daň z příjmu se v závislosti od příjmů pohybuje v rozmezí 15 – 25 %. Daň z nemovitostí je taktéž v rozsahu 15 – 25 %.

Nepřímé daně pak zahrnují daň za zboží dováženého do země (clo) a DPH. Clo je stanoveno podle jednotlivých oborů. DPH za všechny služby a spotřební a průmyslové zboží včetně zboží vyváženého i dováženého do země činí 9%. Tato daň se skládá ze základní daně 6%, místních poplatků 3% (municipal tax) a daně na zdravotní a sociální pojištění (health tax).

V současnosti v Íránu platí společnosti a jednotlivci daň z příjmů realizovaných v Íránu i mimo Írán. Zahraniční společnosti a jednotlivci platí daň z příjmu uvalenou na příjmy za provedené práce v Íránu.

Pro kontraktorské projekty je nutno počítat s tím, že z objemu každého projektu se platí poměrně vysoké procento poplatků na sociální pojištění.

Podle místních zákonů není možné, aby daně nebo jakékoliv další poplatky platil za poplatníka někdo jiný (např. zákazník), proto takové ujednání, i když bude součástí smlouvy, bude neplatné. Lze však legálně ustanovit cenu projektu, tzv. cena tax free, a do smlouvy vložit článek o tom, že jakékoliv firemní a personální daně a poplatky plynoucí z projektů budou dodavateli zákazníkem refundovány. Kromě standardních daní je v Íránu platná soustava náboženských daní a dávek předepsaných šariíou muslimům a placených místní mešitě.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	1394 (2015-16)	1395 (2016-17)	1396 (2017-18)	1397 (2018-19)	1398 (2019-20)
Obchodní bilance (mld. Euro)	71,812	81,396	104,315	99,225	52,100
Export (mld. Euro)	35,356	42,381	58,111	60,570	27,394
Import (mld. Euro)	36,456	39,015	46,203	38,655	24,705
Saldo (mld. Euro)	-1,100	3,367	11,908	21,915	2,689

Zdroj: European Commission, Directorate-General for Trade; IMF

Hlavní exportní komodity představují: petrochemické produkty, zkapalněný zemní plyn, železná ruda, metanol, močovina.

Hlavní dovozní komodity jsou: rýže, polní kukuřice, sojové boby, fazole, máslo.

SANKCE US ADMINISTRATIVY PROTI ÍRÁNU

US si osobují právo penalizovat jakéhokoliv amerického občana či společnost, který/á materiální asistencí, sponzorstvím, finanční pomocí nebo technologickou a komoditní podporou či službou napomůže sankcionovaným íránským organizacím a průmyslovým oborům.

Níže jsou uvedeny vytyčené sankcionované aktivity / průmyslové obory / organizace s daty jejich implementace.

Platnost od 6. srpna 2018

- Obchod s měnami a US bankovkami, a to včetně řešení íránského státního dluhu.
- Obchod s drahými i dalšími kovy, uhlím, softwarem užívaným v průmyslu, automobily, letadly, dovoz íránských kožerců a potravin do USA atd.

Platnost od 4. listopadu 2018

- Sankce vůči íránským fyzickým a právnickým osobám které byly sankcionovány před dnem implementace jaderné dohody JCPOA (16. 1. 2016) nacházející se na seznamu amerického ministerstva financí tzv. "OFAC's *Specially Designated Nationals and Blocked Persons List (SDN List)*" (+ Executive Order 13599).
- Sankce proti íránskému energetickému, loďářskému (včetně provozování námořních přístavů) a finančnímu sektoru.
- Nákup, prodej, transport či marketing petrochemických výrobků a produktů z Íránu
- Centrální íránská banka
- National Iranian Oil Company (NIOC) a organizace v jejím vlastnictví či jí kontrolované anebo provozované.
- Central Bank of Iran (CBI) a ostatní íránské banky

Platnost od 15. dubna 2019

- Zanesení Íránských revolučních gard (IRCG) na americký seznam zahraničních teroristických organizací.

Platnost od 6. srpna 2019

- Obchod se železnou rudou, ocelí, mědí a hliníkem. Týká se i dodávek průmyslových strojů a dalších návazných oblastí, jako jsou bankovníctví, pojišťovnictví, doprava anebo investice do těchto sektorů (Executive Order 13871)

Platnost od 20. září 2019

- Posíleny sankce proti Central Bank of Iran (CBI) a na sankční seznam doplněny další finanční instituce kontrolované íránskou vládou - investiční fond National Development Fund of Iran a společnost Etamad Tejarate Pars Co.

Platnost od 10. ledna 2020

- Sankční seznam (v souladu s Executive Order 13871) rozšířen v sektoru těžby a zpracování oceli, a sektorech výroby a zpracování hliníku, o řadu konkrétních íránských firem. Jejich jmenovitý seznam je k dohledání na webových stránkách OFAC amerického ministerstva financí.

V návaznosti na výše uvedené sankce US administrativy vůči Íránu byl v srpnu 2018 vyvíjen tlak na bankovní radu mezinárodního bankovního systému SWIFT, aby byl íránský bankovní systém odpojen. Ačkoliv k úplnému naplnění tohoto scénáře nedošlo, byl přeci jen v listopadu 2018 zveřejněn seznam 39 íránských a bilaterálních bank s íránskou účastí, které byly od systému odpojeny. Nachází se mezi nimi jak Centrální íránská banka (Bank Markazi), tak i např.

EUROPAEISCH-IRANISCHE HANDELSBANK AG, BANK MELLAT, BANK MELLI, BANK TEJARAT či EXPORT DEVELOPMENT BANK OF IRAN.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Obchodní bilance Írán – svět (2019):

Dovoz do Íránu Vývoz z Íránu Obchodní bilance

1. ČLR	1. ČLR	1. ČLR
2. Spojené arabské emiráty	2. Turecko	2. Indie
3. EU 27	3. Indie	3. Turecko
4. Indie	4. Jižní Korea	4. Spojené arabské emiráty
5. Turecko	5. Afghánistán	5. EU 27
6. Švýcarsko	6. Japonsko	6. Jižní Korea
7. Brazílie	7. Spojené arabské emiráty	7. Afghánistán

8. Rusko	8. Kuvajt	8. Švýcarsko
9. Velká Británie	9. Taiwan	9. Japonsko
10. Taiwan	10. EU 27	10. Rusko

Největší odběratelé íránského zboží jsou v tomto pořadí: Čína (41,2 %), Turecko (11,1 %), Indie (10,4 %), Jižní Korea (6,3 %), Afghánistán (4,0 %), Japonsko (3,6 %), SAE (3,2 %), Kuvajt (3,0 %), Taiwan (2,5 %) a **EU 27** (2,3 %).

Hlavní exportní komodity: petrochemické produkty, zkapalněný zemní plyn, železná ruda, metanol, močovina.

Největší vývozcí do Íránu: Čína (24,3 %), SAE (15,6 %), **EU 27** (15,4 %), Indie (11,5 %), Turecko (8,1 %), Švýcarsko (4,3 %), Brazílie (2,7 %), Rusko (2,7 %), Velká Británie (1,7 %) a Taiwan (1,2 %).

Hlavní dovozní komodity: rýže, plnní kukuřice, sojové boby, fazole, máslo

Zdroj: European Commission, Directorate-General for Trade; IMF

Pozn.: Írán k začátku FY 2019/20 (21. 3. 2019) přestal s ohledem na trvající americké sankce zveřejňovat vlastní podrobné statistiky k zahraničnímu obchodu.

2.3 Komoditní struktura

Trvající americké proti-íránské ekonomické sankce v roce 2019 zásadně poznamenaly obchodování mezi Íránem a EU 27. Íránské **vývozy do EU se meziročně propadly o 92,8 %** (jejich objem klesl z 9,425 mld. Euro na pouhých 680 mil. Euro). V menší míře došlo rovněž k výrazné redukci **íránských dovozů z EU, které v roce 2019 poklesly o 49,4 %** (objemově poklesl z 8,711 mld. Euro na 4,406 mld. Euro).

Změna se výrazně promítla také do komoditní struktury obchodovaného zboží.

- Ještě v roce 2018 tvořily minerály, nerosty a základní suroviny plných 92 % z celkového íránského exportu do EU, z čehož drtivá většina připadala na ropu a nerosty. Vzhledem k americkému embargu na vývoz ropy se však podíl vyvážených minerálů, nerostů a základních surovin propadl na 4,1 %. Na prvním místě íránských importů do EU tak v roce 2019 figurují zemědělské výrobky - primárně sušené ovoce a oříšky (31,6 % podíl), následované výrobky z kovu (19,7 %), výrobky z plastu či gumy (16,2 %), chemickými výrobky (6,3 %) a textiliemi (6 %).
- Hlavní dovozní položky tvořily v roce 2019 průmyslové výrobky, které představovaly 81,9 % všech vývozů EU do Íránu. Z nich tvořily 42,9 % strojírenské výrobky a dopravní zařízení (kromě jiného neelektrická zařízení s podílem 26,9 %) a 35,7 % chemické výrobky (zejména farmaceutické výrobky s podílem 21,2 %). Zemědělské výrobky a potraviny včetně ryb tvořily 14,1 % a vědecké přístroje a zařízení 5,7 % veškerých EU vývozů do Íránu.

Zatímco v roce 2018 dosahovala denní **produkce íránské ropy** až 3,6 mil. barelů s následným denním vývozem kolem 2,8 mil. barelů (duben 2018), po uvalení amerických sankcí na íránský ropný sektor (listopad 2018) export ropy klesl na cca 1,5 mil. barelů denně. V průběhu roku 2019 pak íránské vývozní možnosti dále klesaly a odhaduje se, že ke konci roku dosahoval íránský export ropy jen asi 200 - 350 tisíc barelů denně. Většina dřívějších zahraničních odběratelů včetně ČS EU (Itálie, Řecko) se s ohledem na US sankce dovozů z Íránu vzdala a hlavními a v zásadě jedinými oficiálními odběrateli íránské ropy tak zůstaly Čína a Sýrie.

Zdroj: Eurostat; Comtrade

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Značný vliv na ekonomický rozvoj mají volné a zvláštní obchodní a ekonomické zóny, pro které platí zvláštní finanční a bankovní regulace, včetně garancí a stimulů pro vstup přímých zahraničních investic.

V zemi je celkem sedm volných zón (Kish, Qeshm, Chabahar, Anzali, Arvand, Maku a Aras) a 64 speciálních ekonomických zón. Současná vláda plánuje výstavbu osmi nových volných zón (Incheh Boroun v provincii Golestán, Mehran v provincii Ilam, Ardabil ve stejnojmenné provincii, Sistan v provincii Sistan Balúčistán, Baneh-Marivan v provincii Kurdestán, Jask v provincii Hormozgan, Bushehr v provincii Bušéhr a Qasr-e-Shirin v provincii Kermanshah) a 12 speciálních ekonomických zón.

Mnohá bankovní, finanční a investiční omezení jsou ve volných zónách zrušena a jiná, jako například dovozní a vývozní režim, celní režim, bankovní styk, pracovní právo, sociální zabezpečení, zahraniční investice a pohyb cizinců, byla podstatně zjednodušena. Zahraniční a iránské investoři mohou participovat na ekonomických činnostech v jakémkoliv vzájemně odsouhlaseném investičním poměru. V rámci nové legislativy pro podnikání jsou zóny volného obchodu a zvláštní ekonomické regiony zvýhodněné 4 – 15 lety daňových prázdnin, které platí od započítání obchodních aktivit. Zákonem z roku 2002 je zaručena ochrana zahraničních investic.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Ekonomický rozvoj Íránu v posledních 20 letech ukázal, že tato země je životně závislá na mezinárodní spolupráci v oblasti transferů technologií (TOT) a transferu know-how, zakládání smíšených podniků, spolupráci na třetích trzích apod. Írán má citelný nedostatek vlastních vnitřních investičních zdrojů a nevyhnutelně tak pro další rozvoj potřebuje příliv zahraničního kapitálu. Tento nedostatek je citelný v zásadě napříč všemi průmyslovými odvětvími. **Příliv přímých zahraničních investic (Foreign Direct Investment - FDI) však byl zásadně zbrzděn obnovením amerických proti-iránských ekonomických sankcí v srpnu 2018.** V posledním roce a půl je proto možné hovořit spíše o hromadném odlivu zejména velkých zahraničních investorů. Za jediného stabilního zahraničního investora lze za současné situace označit Čínu a její společnosti, které do různých sektorů iránské ekonomiky v období let 2005 - 2019 investovaly přibližně 27 mld. USD (11 mld. do energetického sektoru, 7 mld. do dopravního a 5 mld. do těžebního sektoru).

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

V Íránu je rezidentně zastoupena většina zemí EU (kromě Estonska, Litvy, Lotyšska, Lucemburska a Malty) včetně Velvyslanectví ČR v Teheránu. V hlavním městě však dlouhodobě nepůsobí Delegation EU.

3.2 Obchodní vztahy země s EU

EXPORT EU - Írán (mil. EUR)				
Země	leden - prosinec 2016	leden - prosinec 2017	leden - prosinec 2018	leden - prosinec 2019**
Německo	2 600,201	2 958,524	2 709,396	N/A
Itálie	1 541,742	1 734,697	1 687,609	N/A
Francie	722,384	1 500,881	895,637	N/A
Nizozemsko	712,402	1 080,584	734,833	N/A
Belgie	481,592	597,453	453,534	N/A
Španělsko	364,293	440,277	585,457	N/A
Litva	15,742	3,270	5,360	N/A
Rakousko	281,735	302,169	268,771	N/A
Švédsko	236,705	440,277	327,111	N/A
Dánsko	254,873	67,709	255,277	N/A
Rumunsko	337,794	436,091	238,861	N/A
Lotyšsko	3,290	3,270	6,425	N/A
Bulharsko	68,283	52,974	39,008	N/A

Irsko	69,583	143,218	104,222	N/A
Polsko	80,812	122,063	66,330	N/A
Maďarsko	29,883	46,227	29,397	N/A
Slovinsko	53,523	65,409	67,079	N/A
ČR	54,19	67,709	59,003	26,487
Finsko	76,364	115,879	136,508	N/A
Řecko	31,605	32,768	28,877	N/A
Slovensko	21,096	17,828	8,599	N/A
Chorvatsko	3,982	5,592	6,473	N/A
Portugalsko	18,036	61,074	22,108	N/A
Kypr	6,054	11,393	5,009	N/A
Estonsko	12,888	5,355	3,579	N/A
Malta	1,023	0,748	0,108	N/A
Lucembursko	3,525	5,971	6,436	N/A
EU 27	8 255,06*	10 823,458*	8 920,724*	4 406,000

* údaj ještě za EU 28 včetně Velké Británie

** individuální data za rok 2019 dosud nebyla Eurostatem zveřejněna

IMPORT EU - Írán (mil. EUR)				
Země	leden - prosinec 2016	leden - prosinec 2017	leden - prosinec 2018	leden - prosinec 2019**
Německo	288,418	378,849	404,632	N/A

Itálie	1 049,849	3 368,099	2 925,440	N/A
Francie	1 370,062	2 294,283	1 530,232	N/A
Nizozemsko	501,016	749,121	267,086	N/A
Belgie	164,595	137,384	129,312	N/A
Španělsko	877,062	1 526,563	2 025,245	N/A
Litva	4,173	3,987	3,425	N/A
Rakousko	96,611	115,853.	454,191	N/A
Švédsko	12,126	12,655	15,646	N/A
Dánsko	7,218	9,939	9,297	N/A
Velká Británie	54,943	29,173	34,476	N/A
Rumunsko	103,551	45,955	39,926	N/A
Lotyšsko	0,137	0,357	0,215	N/A
Bulharsko	25,128	54,005	32,784	N/A
Irsko	0,334	1,920	1,833	N/A
Polsko	114,389	72,118	133,769	N/A
Maďarsko	44,899	2,439	131,078	N/A
Slovinsko	1,938	5,458	11,947	N/A
ČR	8,852	14,656	16,137	9,607
Finsko	0,432	0,454	0,784	N/A
Řecko	748,285	1 264,144	404,632	N/A
Slovensko	9,766	7,891	9,793	N/A

Chorvatsko	0,538	52,954	60,386	N/A
Portugalsko	33,972	3,511	4,336	N/A
Kypr	0,625	0,445	0,372	N/A
Estonsko	0,011	0,054	0,126	N/A
Malta	0,317	0,171.	0,252	N/A
Lucembursko	0,662	0,086	0,143	N/A
EU 28	5 513,447*	10 141,538*	9 472,725*	680,000

Zdroj: Eurostat, ČSÚ

* údaj ještě za EU 28 včetně Velké Británie

** individuální data za rok 2019 dosud nebyla Eurostatem zveřejněna

Import z Íránu do EU zaznamenal v roce 2019 meziroční pokles o závratných 92,8 %. Za hlavní příčinu lze označit americké ekonomické sankce vůči Íránu a přerušení dodávek íránské ropy.

Export z EU do Íránu rovněž citelně klesl a to o 49,4 %.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Írán nepatří mezi tradiční příjemce rozvojové pomoci EU.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let
- 4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu
- 4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb
- 4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce
- 4.5. Smluvní základna mezi oběma státy
- 4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Rok	Export	Import	Obrat	Saldo
2015	37 736	13 636	51 372	24 100
2016	59 963	9 794	69 757	50 169
2017	76 353	16 514	92 866	59 839
2018	69 790	19 383	89 173	50 407
2019	29 668	10 772	40 439	18 896

Zdroj: MPO ČR

V r. 2019 činil obrat obchodní výměny 40,439 mil. USD což znamená téměř 55% pokles oproti roku 2018. Tento propad jde ruku v ruce s obdobným propadem obratu obchodní výměny EU 27 i dalších globálních aktérů a souvisí především s prohlubováním amerických ekonomických sankcí, resp. souvisejícími komplikacemi při bankovním/platebním styku s iránskými subjekty.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Nejvýznamnější položky českého vývozu za období 1. 1. 2019 – 31. 12. 2019:

Kód zboží		USD (tis.)
STIC-4		
2782	Jíl a ostatní žáruvzdorné materiály	326
6924	Zásobní tanky, sudy, plechovky, krabice apod.	301

6415	Papír, lepenka, nenatírané, v rolích, arších, j.n.	291
5986	Výrobky organické chemie	165
6652	Skleněné zboží pro domácnost, kanceláře, k výzdobě	94
7436	Filtrační a čistící stroje na kapaliny nebo plyny	92
5822	Ost.pláty, desky, fólie z plastických hmot, nelehčených	85
5422	Léčiva obsahující hormony a deriváty, ne antibiotika	76
8932	Zboží pro stavebníky z plastů	70
7726	Pulty, panely k řízení nebo rozvodu elektriny	39

Nejvýznamnější položky českého dovozu za období 1. 1. 2019 – 31. 12. 2019:

Kód zboží		USD (tis.)
STIC-4		
5429	Léčiva	272
6715	Ostatní feroslitiny (ne radioaktivní feroslitiny)	213
5621	Hnojiva dusíkatá, mineralní nebo chemická	132
0579	Ovoce, čerstvé nebo sušené, j.n.	117
0575	Hrozny, čerstvé nebo sušené	95
6762	Tyče a pruty ze žel. nebo oceli, válc. a potah. za tepla	84

6581	Sáčky a pytle z textilního materiálu	68
0577	Jedlé ořechy, čerstvé nebo sušené	30
5721	Polystyrén	27
2665	Syntetická staplová vlákna, neupravená k spřádání	23

Zdroj: ČSÚ

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Před znovuzavedením amerických ekonomických sankcí (srpen 2018) bylo zaznamenáno několik obchodních případů v oblasti služeb. Jednalo se většinou o služby v oblasti IT (převážně bankovníctví a automobilový průmysl, datová úložiště), geologických prací a certifikace automobilových dílů. Existovaly rovněž snahy o navázání spolupráce v oblasti cestovního ruchu a finančnictví. V ČR probíhalo např. školení pilotů civilních letadel, certifikace komponent automobilů íránské výroby a školení expertů z ministerstva financí Íránu.

Ačkoliv je oblast služeb v této zemi patřičně rozvinutá, tak především místní jazyk farsí (mluvený i psaný) tvoří pro české firmy zájímavější se o tuto oblast citelnou bariéru.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Na konci roku 2017 byl v Teheránu podepsán kontrakt mezi českou firmou OSTROJ a.s. a íránskou společností ZISCO patřící do skupiny Middle East Mines Industries Development Holding Company (MIDHCO) na projektování a vybudování hlubinného dolu na těžbu černého, koksovateľného uhlí v provincii Kermán. Projekt přesahující hodnotu 65 mil. Euro s časovou náročností dvou a půl roku zahrnuje projektování, dodávky důlního zařízení, zprovoznění a provozování dolu.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Platné smlouvy:

- Dohoda o podpoře a ochraně investic (podepsána 18. 12. 2017, čeká na ratifikaci Íránem)
- Dohoda o hospodářské spolupráci mezi ČR a Íránem (18. 1. 2016)
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Íránské islámské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Praha, 30. 4. 2015)
- Na konci r. 2015 vstoupila v platnost Dohoda o letecké dopravě z 9. 12. 2003
- Smlouva o přátelství mezi Republikou československou a Císařstvím perským (Teherán, 29. 1930, č. 137/1931 Sb.)
- Kulturní dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a císařskou vládou Íránu (Praha, 26. 5. 1967, č. 114/1968 Sb.)
- Dlouhodobá platební dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a císařskou vládou Íránu (Praha, 13. 5. 1977)
- Dohoda mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Centrální bankou Íránské islámské republiky

(Praha, 18. 11. 1994)

- Protokol mezi Českou republikou a Íránskou islámskou republikou (Teherán, 12. 3. 1995)
- Memorandum o porozumění mezi vládou České republiky a vládou Íránské islámské republiky o stavu smluv platných mezi oběma státy (Praha, 11. 3. 1997)
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Íránské islámské republiky o mezinárodní silniční dopravě (Teherán, 30. 1. 2001, č. 20/2002 Sb.m.s.)

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Na území Íránu je druhý nejvyšší počet oficiálně registrovaných uprchlíků na světě (po Pákistánu). Naprostou většinu tvoří Afghánci, kteří jsou od skončení války v Afghánistánu postupně repatriováni ve spolupráci s UNHCR (z odhadovaného stavu téměř 2,5 – 3 milionů, kteří zůstávají v zemi, je jich oficiálně registrováno přibližně milion, zbytek zůstává v Íránu neregistrován). Írán hostí také více než 150 tis. uprchlíků z Iráku.

ČR je od roku 2010 poskytovatelem MLP. V roce 2018 byl v rámci podpory neziskového subjektu HAMI realizován projekt "Vytvoření a vybavení krejčovské dílny pro ohrožené afghánské ženy za účelem výuky krejčovských dovedností a odborného vzdělávání". V roce 2020 se ČR chystá podpořit projekt na podporu prevence drogové závislosti v zemi.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Íránský trh má vzhledem k dobré reputaci českých firem a českých výrobků značný potenciál a z dlouhodobého hlediska dobrou perspektivu spolupráce. V minulosti české subjekty čelily z íránské strany politicky motivovaným restrikcím.

Řada českých firem z nejrůznějších důvodů (zahraniční vlastník, kompletace dodávek apod.) rozhodla exportovat do Íránu prostřednictvím třetí země. Tento nepřímý český export do Íránu je v současnosti odhadem až trojnásobný oproti přímému českému vývozu do tohoto teritoria.

Hlavním problémem při obchodování s Íránem jsou od r. 2018 obnovené proti-íránské sankce ze strany USA a hrozba sekundárních amerických sankcí proti zahraničním subjektům, které s Íránem v Američany vytyčených oblastech budou nadále obchodovat. Tyto sankce zahrnují vztahy s íránskými osobami a subjekty, obchodování s Íránem ve stanovených odvětvích či nutnost získání licencí ze strany amerického ministerstva financí pro obchodování v dalších odvětvích. Teoreticky by se sankce neměly vztahovat na tzv. humanitární dodávky (léky, zdravotnictví, potraviny, zemědělství), tato praxe se však mnohdy ukazuje být problematická a proces pro schvalování transakcí za dodávky zdlouhavý.

Hlavní oblasti ekonomicko-obchodní a výrobní spolupráce, na které by se měly podnikatelské subjekty z ČR zaměřit, jsou s ohledem na výše popsanou aktuální situaci (přínejmenším do změny americké politiky vůči Íránu):

- elektrotechnika;
- oblast ICT;
- sklářský a keramický průmysl;
- sektor služeb, zejména s přihlédnutím k jeho modernizaci a digitalizaci;
- prodej chemických (organických a anorganických) surovin, farmaceutika a léčiva;
- textilní a obuvnický průmysl;
- vodohospodářský a odpadní průmysl, oblast zpracování komunálních odpadů;
- zemědělský a potravinářský průmysl;
- zpracovatelský průmysl - papírnický průmysl, balicí průmysl apod.

5.2 Kalendář akcí

Iran Health 2020 (28. - 31. května 2020) – možná samostatná účast českých firem na veletrhu zdravotní a dentální techniky.

Iran Pharma 2020 (24. - 26. září 2020) - tradiční mezinárodní veletrh farmaceutických výrobků, služeb a techniky.

Watex 2020 (29. 9. - 2. 10. 2020) - mezinárodní veletrh vodohospodářství a odpadového hospodářství.

Minex2019 (říjen 2020) – možná samostatná účast českých firem na tradičním veletrhu důlní techniky.

IInEx 2019 (10. - 13. října 2020) - prestižní Mezinárodní strojírenský veletrh v Teheránu.

Realizace Projektů na podporu ekonomické diplomacie

- Podpora realizace II. Smíšené komise mezi MPO ČR a MF Íránu

Ve dnech 13. - 15. května 2019 navštívil Teherán náměstek ministra průmyslu a obchodu Eduard Muřický. Pan náměstek byl doprovázen delegací složenou ze skupiny expertů z jeho úřadu, zástupců MZV ČR, MF ČR, ČSOB, ČSIOK a firmy INCO engineering s.r.o. V rámci návštěvy proběhlo jednání pracovních skupin MPO ČR a MF Íránu ohledně realizace II. Smíšené komise a v Centrální bance IRN i jednání o vyrovnání IRN dluhu vůči ČR. Delegace vedená náměstkem Muřickým dále absolvovala jednání na Teheránské obchodní, průmyslové, hutní a zemědělské komoře (TCCIMA), Íránské obchodní, průmyslové, hutní a zemědělské komoře (ICCIMA), Iran Trade Promotion Organization (ITPO), IMIDRO (Iran Mines & Mining Industries Development & Renovation Organization), National Iranian Cooper Industries Company (NICICO) a IDRO (Industrial Development & Renovation Organization).

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Základní legislativní normou je Obchodní zákoník – The Commercial Code of Iran. Je z r. 1975 a definuje 7 právních forem zahraničních subjektů, ze kterých jsou nejvyužívanější:

- Broker – zprostředkovatel transakcí při obchodu s cennými papíry a akciemi
- Commission Agent – vykonává obchodní transakce pod vlastním jménem za úhradu pro jinou osobu
- Commercial Deputy – vystupuje ve funkci ředitele, představitele firmy na realizaci obchodních operací v Íránu, ať již mateřské firmy nebo jejích poboček.

Podle čl. 660 Občanského zákoníku, jsou vymezeny v zásadě dva druhy zastoupení z pověření, a to: generální – ve všech oblastech nebo limitované – pro vymezené specifické oblasti.

Obvyklé typy zastoupení na základě písemného pověření (prokury, letter of power of attorney) příkazce jsou:

- Special agent – prokura jen na vymezenou oblast/oblasti
- General agent – všeobecná prokura s výjimkou limitovaných speciálních oblastí
- Universal agent – neomezená prokura příkazce
- Del credere agent – prokura pro dodatečnou pravomoc a garance příkazce v nepřítomnosti pověřených osob pro daný specifický druh zastoupení
- Akciová společnost (Joint Stock Company), soukromá nebo veřejná
- Komanditní společnost (Limited Partnership)
- Veřejná obchodní společnost (General Partnership) nabízející svoje akcie veřejnosti. Musí mít nejméně 3 akcionáře a minimální kapitál je 5 mil. IRR, ze kterých nejméně 20 % musí zapsat zakladatelé a 35 % musí být uloženo v íránské bance
- Soukromá (Private Limited Company), kde akcie musí být v držení zakladatelů a jejich ustanovení je zveřejněné v úředním listu a tisku. Minimální kapitál je 1 mil. IRR, který musí být celý zapsán zakladateli. Akcie nesmí být obchodovány na burze
- Společnost s ručením omezeným (Proportionate Liability Partnership), kterou tvoří dva a nebo více společníků, tito společně ručí jen do výšky vloženého kapitálu. Celý finanční kapitál musí být plně splatný a nefinanční vklady oceněné
- Společný podnik (Joint Venture)
- Pobočka - Branch Office prodává a nakupuje na vlastní účet, Liaison Office nejedná na vlastní účet a její provoz je financován ze zastupitelských provizí za veškeré technické a servisní služby.

Pro získávání objednávek z veřejného i soukromého sektoru a mezinárodních tendrů je naprosto nezbytný trvalý kontakt s místním trhem a jeho podnikatelskými subjekty.

Distribuce a prodej zboží v Íránu probíhá prostřednictvím prodejců, zástupců a různých typů agentů. Optimálním řešením je zřízení vlastní pobočky (liaison office), která řídí odbyt prostřednictvím sítě zástupců, provádí centrálně řízený marketing a je ve styku s klíčovými zákazníky, řeší dodací a platební podmínky. Základní podmínkou úspěchu na íránském trhu zůstává zajištění financování obchodních případů. To může eliminovat nebo snižovat negativní následky možného zpoždění plateb od místního zákazníka.

Další faktory ovlivňující prodej: Oslabování místní měny (riálu) oproti US dolaru a Euru.

Dne 10. 4. 2019 zavedla Centrální banka (CBI) jednotný kontrolovaný kurz s deklarovaným rozmezím fluktuace (42 000 IRR/USD a 50.000 IRR/EURO). Tento kurz je nadále platný pro zboží spadající do kategorie tzv. nezbytné potřeby (essential goods) (viz dále).

S výjimkou výměny peněz pro potřeby dovozu zboží tzv. nezbytné potřeby, je směnný kurz plně závislý na volném měnovém trhu. Kurzy zahraničních valut jsou denně zveřejňovány prostřednictvím systému NIMA (Integrated System for Hard Currency Transactions), přičemž tento reálný kurz, který musí používat i importéři všech „zbytných“ položek, se od oficiálního zásadně liší (IRR je vůči USD či Euro mnohem slabší).

Zboží nezbytné potřeby

Tato skupina označena jako "Group I" zahrnuje seznam celkem 25 produktů včetně těch potravinářských a zemědělských (např. rýže, mouka, umělá hnojiva, surový cukr, drůbeží maso, vajíčka, sojové boby, jedlý olej, apod.), tiskařského papíru, tuh, pneumatik pro nákladní vozidla, zdravotnických a farmaceutických potřeb (prostředky první pomoci, humanitární prostředky a onkologické léky), strojů, zařízení pro výrobu mléčných výrobků, pohonných hmot a obalové techniky. Ze seznamu byly v posledním roce odstraněny např. červené maso, máslo, čaj či rafinovaný cukr, které byly přeřazeny do skupiny "Group II". Importéři těchto produktů (dále sem spadají surovinové produkty či investiční zboží) za splnění určitých vládou pevně stanovených podmínek také mají možnost dosáhnout na zvýhodněný oficiální kurz.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Za dovozní a vývozní politiku je odpovědná Rada pro export a import, která je poradním orgánem Ministerstva průmyslu, těžby a obchodu.

Licenční politika je začleněna v útvaru Department for Import and Export Rules and Regulations na Ministerstvu průmyslu, těžby a obchodu, který je odpovědný za udělování dovozních a vývozních licencí, s výjimkou licencí pro elektrickou energii, které vydává Ministerstvo energetiky. Výjimkou jsou rovněž plyn a ropa, licenci vydává Ministerstvo ropného průmyslu, resp. pod něj spadající státní organizace National Iranian Oil Co.

Udělování licencí na speciální materiál je výlučně v kompetenci Ministerstva obrany, resp. jeho složky Defence Industries Organisation.

Seznam položek zboží podléhajících vývozní/dovozní licenci je každý rok aktualizován Ministerstvem průmyslu, těžby a obchodu.

V současné praxi je nutné říci, že od roku 2008 Írán pro přímé dovozy z ČR uplatňuje stejný postup, jako pro všechny ostatní země EU. Obvyklý postup je ten, že dovozce požádá o souhlas a vystavení licence na dovoz místní Ministerstvo průmyslu, těžby a obchodu (jde prakticky o souhlas ministerstva, na základě kterého místní banky otevrou L/C) a délka trvání této procedury je max. 21 dnů. Při uzavírání kontraktů českých exportérů je třeba klást důraz na precizní dohodu o platebních podmínkách. Je rovněž nezbytné si u partnera ověřit jeho reálné možnosti na získání dovozní licence a reálnost přidělu devizových prostředků na dovoz. Zároveň je v současné situaci nutné prověřit schopnost partnera provést zahraniční platbu.

Íránská centrální banka přestala od roku 1991 poskytovat vládní garance na zahraniční úvěry. Těmito garancemi jsou nyní pověřeny státní komerční banky. Při otvírání L/C je nutné prosadit, aby procedura proběhla přes známé zahraniční korespondenční banky, které zároveň spolupracují s íránskými komerčními bankami. Nejpoužívanější platební podmínkou je neodvolatelný potvrzený akreditiv, častěji L/C s prodlouženou splatností do 30, 60, 90, 180 dní. Je naprosto běžné, že i přes exportérem dodržené podmínky předepsané L/C a včas a řádně předložené inkasní dokumenty bance k proplacení, dochází ke zpoždění plateb. Bohužel, velmi časté je používání L/C s prodlouženou splatností na dobu 12–24 měsíců.

Doprava dováženého zboží při pozemní, námořní a letecké dopravě se musí přednostně realizovat íránskými národními speditérskými organizacemi.

Při dovozu zboží v hodnotě nad 20 tis. USD a při akreditivní platbě musí dovozce povinně předložit osvědčení od mezinárodně uznávané inspekční organizace, které musí být ověřené obchodní a průmyslovou komorou v zemi vývozce. V Íránu existuje organizace na kontrolu kvality (Quality Control and Inspection in Iran).

Íránské banky striktně vyžadují při otvírání akreditivů u významných kontraktů pro státní íránské firmy i otevření exportní bankovní garance (Performance Bank Guarantee). Úroková sazba od začátku Nového íránského roku (21. 3. 2015) vzrostla o 2 %. U ročních vkladů činí 20 %, u sjednaných půjček při obchodování s devizami je 21% a při uzavření Smluv o spolupráci má hodnotu 24 %.

Oprávněný dovozce/vývozce musí mít pro dovoz/vývoz oprávnění tzv. Commercial Card, které vydává Íránská komora pro obchod, průmysl a hornictví na základě úřední registrace firmy.

Standardní komerční dokumenty u dovozu z Íránu jsou pro-forma faktura, obchodní faktura, konosament (lodní-B/L, kamionový, železniční, letecký dopravní list – AWB), Certificate of Origin (certifikát původu zboží), inspekční certifikát (např. od mezinárodní společnosti SGS, COTECNA). Je možné též použít certifikát i od domácí kontrolní společnosti Quality Control and Inspection in Iran. Jednotlivé íránské resorty mají též specializované instituty na kontrolu kvality, jako např. IDRO patřící pod Ministerstvo průmyslu. Dále je třeba zdravotní certifikát (je-li vyžadován), certifikát kvality (povinně se zatím nevyžaduje, ale závisí od typu kontraktu), vážní list, Packing List apod.

Ochrana domácího trhu:

Tvrdá ochranná politika domácích výrobců, a to hlavně v dovozní licenční a devizové politice, je provázena vysokými dovozními poplatky a zdlouhavou administrativní byrokracií.

V roce 2018 bylo další překážkou pro zahraniční firmy rozhodnutí Ministerstva průmyslu, těžby a obchodu Íránu o zákazu dovozu 1339 položek do Íránu a 159 položkách podléhajících zákazu vývozu z Íránu. Seznam zakázaných dovozů je (s ohledem na americké ekonomické sankce a chybějící valuty) je průběžně Íránem dále rozšiřován a ke konci roku 2019 již zahrnoval na 1530 položek. Jejich jmenovitý seznam je možné konzultovat přímo s obchodním úsekem Velvyslanectví ČR v Teheránu.

Certifikace výrobků je v souladu se zákonem z r. 1996 povinná jak v dovozu, tak ve vývozu. Je jí pověřený Íránský institut pro standardizaci a průmyslový výzkum (Institute of Standard and Industrial Research of Iran – ISIR). Při dovozu je cílem dodržení kvality a kompletnosti dovážené průmyslové produkce v souladu s platnou mezinárodní normou. V Íránu existuje organizace na kontrolu kvality a vybraná skupina výrobků podléhá při dovozech povinné inspekci. Zkoumá se, zda dovoz vyhovuje íránským normám.

Certifikace při vývozu se realizuje prostřednictvím inspekci před nakládkou zásilky s cílem eliminovat nízkou kvalitu zboží určeného pro export. Využívá se mezinárodní měrná jednotková soustava SI. Seznam zboží a služeb jak pro export, tak pro import, které podléhají certifikaci, je taxativně vymezený a nedodržení tohoto předpisu může znamenat celní zabavení zásilky.

Systém inspekce zboží je součástí vládních opatření na zvýšení kvality domácí produkce a její exportní úspěšnosti. Pro tento účel je v Íránu vybudovaná síť poboček mezinárodních inspekčních společností, které vykonávají inspekční atest za úhradu – tento doklad je často rozhodujícím v případě mezinárodní arbitráže.

Technická normalizace obvykle není překážkou v dovozu/vývozu. Určité typy zboží však podléhají při dovozu povinné inspekci, aby se ověřilo, zda vyhovují íránským normám.

Zdravotní certifikáty – zde existuje riziko velkých problémů. Mezi Ministerstvem zdravotnictví a předpisy EU zatím nedošlo ke shodě v oblasti veterinární a fyto-sanitární. Upozorňujeme na skutečnost, že dle platných předpisů EU je zásilka zkontrolována již v zemi EU, kde dochází ke vstupu, a pokud nevyhoví veterinární či fyto-sanitární zkoušce, je zlikvidována na náklady dovozce. Dřívější praxe vrácení zásilky zpět na opravu již není praktikována.

Celní odbavení potravin, hygienických a kosmetických výrobků bez příslušného osvědčení země původu a potvrzení Ministerstva zdravotnictví není v Íránu možné. Dovozy a vývozy živých zvířat, živočišných produktů, veterinárních potřeb a krmiva si nutně vyžaduje dovozní/vývozní licenci, stejně tak je omezen i dovoz a vývoz všech druhů pesticidů, rostlinných hormonů a prostředků na ničení plevelu, dovoz určitých druhů semen a osiva, rovněž tak je omezen dovoz rostlin z důvodů ochrany domácí flóry.

Povinné registrace a poplatky jsou úředně stanoveny podle příslušného sazebníku jak pro domácí, tak i zahraniční právní subjekty.

Celní politika a celní statistiky patří pod Celní správu (Department of Customs Administration) a statistické centrum ÍIR, které publikuje oficiální údaje, bohužel, obvykle jen v perštině. Obě organizace jsou začleněny pod Ministerstvem hospodářství a financí. Celní vývozní statistiky a některé agregované vybrané údaje se evidují i na Ministerstvu obchodu ÍIR a v Export Promotion Center (exportní statistika).

Základní legislativa celního režimu je stanovena v celním zákoně Customs Regulations Governing the Goods Carried by Passengers.

Je nutné upozornit na rychle se měnící podmínky pro dovozové zboží, a to jak z hlediska možnosti jejich dovozu, tak z hlediska zatížení clem.

Čl. 40 celního zákona obsahuje seznam položek, které je zakázáno dovážet. Patří mezi ně nevhodné obsahy v časopisech, knihách, nápisích na obalech, PC médiích, videokazetách. Jsou to nápisy a zobrazení, které jsou v rozporu se státním náboženstvím islámu, v oblasti potravinářské pak tzv. „haram“ položky, dále alkoholické nápoje, pornografie, hazardní hry a další.

V Íránu je zaveden harmonizovaný systém opisu a číselného označování zboží podle EU nomenklatury.

Základní legislativa pro zvláštní ekonomické a celní zóny v Íránu je upravena zákonem z r. 1993 o zakládání FTIZ v Íránu a předpisy o kapitálových investicích z r. 1994 (Regulations Governing Capital Investment in the Free Trade and Industrial Zones). Dále je to zákon pro měnové a bankovní operace (Laws of Monetary and Banking Operations in FTZs z roku 2000 a smluvní vztahy pro organizace v zónách volného obchodu z r. 1995 (Regulations for Transactions by Kish, Chahbahar and Qeshm Free Trade Zone Organizations).

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Společné podniky jsou samostatnou právní formou zahraničního a domácího subjektu. Výše podílu zahraničního partnera není limitována.

Při založení společného podniku je potřebný souhlas kompetentního íránského ministerstva. K žádosti se přikládá feasibility study a dohoda s íránským partnerem.

Žádosti zahraničních investorů jsou posuzované Výborem pro zahraniční investice, který spadá pod Organizaci pro investice, ekonomiku a technickou pomoc Íránu, jejímž předsedou je náměstek ministra financí a ekonomiky.

Licenci pro zahraničního partnera k Účasti na společném podniku vydává ve formě dekretu Rada ministrů. Nejdůležitější vládní úřad pro zahraniční investice je Dohledový úřad pro podporu a ochranu zahraničních investic (The Supervisory Board for the Attraction and Protection of Foreign Investment).

Po vydání licence je zahraniční investor povinen převést kapitál do 1 roku od vydání licence do Íránu s možností prodloužení o dalších 6 měsíců. Souhlas CBI k převodu deviz ze zahraničí je dán až na základě souhlasu Dohledového úřadu.

Zahraníční investor může vstoupit s kapitálem do Íránu následujícími dvěma způsoby:

1. účastí na projektu v již existující výrobní jednotce; v tomto případě se písemná žádost investora předkládá Výboru pro zahraniční investice a žádost by měla obsahovat tyto přílohy:

- vyplněnou žádost o souhlas k převodu kapitálu do Íránu; kopii technicko-ekonomické studie projektu; stanovy íránské společnosti; zdůvodnění íránského partnera o potřebě navýšení základního kapitálu; kopii návrhu dohody akcionářů; kopii návrhů jiných dohod (např. služeb, know-how aj.);
- zplnomocnění představitele zahraničního partnera k podpisu žádosti, ověřené konzulátem Íránu v dotyčné zemi;
- stanovy společnosti zahraničního partnera a jeho finanční výkazy (výkaz zisků a ztrát atd.) za poslední 3 roky.

2. účastí na projektu založením nového společného íránského podniku; písemná žádost zahraničního investora se předkládá na Výbor pro zahraniční investice a měla by obsahovat tyto přílohy:

- písemnou žádost zahraničního investora
- vyplněnou žádost o souhlas k převodu kapitálu do ÍR; kopii technicko-ekonomické studie předmětného projektu; kopii návrhu dohody akcionářů; stanovy nového společného podniku; kopie návrhu jiných dohod (úvěry, technické služby, technický know-how, technický dozor, zaškolení domácího personálu aj.)
- zplnomocnění představitele zahraniční společnosti k podpisu žádosti a jiných dohod ověřené konzulátem ÍR v příslušné zemi

- stanovy společnosti zahraničního partnera a jména jeho hlavních akcionářů
- finanční prohlášení a finanční zprávy zahraničního partnera za poslední 3 roky.

Až po vydání souhlasu Výboru pro zahraniční investice může místní a zahraniční partner vytvořit společný podnik pro zahájení činnosti.

Nový společný podnik vytvořený jednou ze 7 uvedených právních forem zahraničních subjektů podle íránského Obchodního zákoníku, podléhá registraci v obchodním registru na Úřadu pro registraci společností (Edáre-je sabbt-e šerkathá).

Společný podnik se zahraniční účastí při výkonu své činnosti podléhá stejným zákonům a předpisům platným i pro ostatní íránské podniky.

ZÚ Teherán doporučuje případným zájemcům prostudovat webovou stránku íránské organizace mající příslušnou agendu na starosti:

- Íránská státní instituce, která má na starost zprostředkování investic: OIETAI - Organization for Investment Economical and Technical Assistance of Iran, Ministerstvo hospodářství a financí. investiniran.ir
- Iran Foreign Investment Company (IFIC): Státní instituce mající na starost zprostředkování joint-venture investic v Íránu a v zahraničí. ifi-co.com

Registrace firem:

Úřední registrace v obchodním registru domácích a zahraničních firem je ze zákona povinná; pro zahraniční firmy ji upravuje zákon o registraci zahraničních podniků - Law Permitting Registration of Branches or Representative Offices of Foreign Companies and the Executive By-Laws Thereof (1997).

Pobočky, reprezentace a agentury zahraničních firem mají v Íránu stejný právní status, všechny musí být registrovány jako pobočky.

Úřední registrace místních a zahraničních právních subjektů se vykonává na základě žádosti podané na Úřad pro registraci společností (The Office for the Registration of Companies) v Teheránu nebo v Územním obvodu sídla pobočky (Judiciary, Estate and Documents Registration Organization, General Department for Industrial Ownership and Company Registration – Edáre-je sabbt-e šerkathá); registrační úřední výpis obsahuje základní údaje o předmětu činnosti dané firmy.

Podle čl. 3 a 4 zákona o registraci podniků, každý zahraniční právní subjekt zamýšlející vykonávat obchodní, výrobní a finanční aktivity v Íránu prostřednictvím své pobočky (Branch Office) nebo reprezentace (Liaison Office) musí mít především legální právní status v mateřské zemi, a teprve potom může být zaregistrován v Íránu.

V případě účasti zahraničního partnera na realizaci projektu nebo přímého prodeje pro určitý projekt je vždy před vlastní realizací nutný souhlas kompetentního ministerstva.

Registrace pobočky zahraniční banky vyžaduje souhlas CBI.

Povinné registrace a poplatky související jsou úředně stanoveny podle příslušného sazebníku jak pro domácí, tak i pro zahraniční právní subjekty a obchodní společnosti zřizované v souladu s íránskou legislativou.

K registraci je potřebné přiložit:

- vyplněný formulář žádosti o registraci;
- potvrzení vydané příslušným ministerstvem nebo jiným státním orgánem o tom, že byl uzavřen kontrakt se zahraniční společností;
- úředně ověřená kopie stanov mateřské společnosti;
- úředně ověřené jmenování představitele pobočky/reprezentace v Íránu, tento doklad musí být ověřený konzulátem Íránu v příslušné zemi;
- zplnomocnění pro íránského právního zástupce, pokud je pověřený vykonat registraci;
- rozhodnutí vedení mateřské společnosti o zřízení pobočky, ověřené konzulátem Íránu v příslušné zemi;
- prohlášení íránského smluvního projektového partnera doporučující založení pobočky.

Formuláře pro registraci musí být vyplněné v jazyku farsí a podepsané představitelem pobočky nebo pověřeným právním zástupcem. Všechny další doklady musí být v jazyku farsí nebo k originálu připojený jejich ověřený překlad; kopie originálů musí být ověřené prostřednictvím zastupitelského úřadu Íránu.

Pokud existuje podpisové právo i pro další představitele pobočky/reprezentace, musí být úředně registrována i jejich jména.

Registraci pobočky/reprezentace v Íránu tato plně podléhá zákonodárství Íránu a musí platit od data registrace i všechny příslušné daně a poplatky.

Vzhledem k tomu, že proces registrace pobočky/reprezentace je v Íránu značně komplikovaný, byrokratický a zdoluhavý, doporučuje se využít na tuto činnost specializované konzultantské/právnícké firmy.

Postup při získání pracovního povolení (parvane kard)

Pracovní povolení je vydáváno Ministry of Cooperatives, Labour and Social Welfare (General Directorate for Employment of Foreign National).

K vydání pracovního povolení je třeba jako první krok získat „pracovní vízum“ typu F, které vydá jakékoliv velvyslanectví Íránu v zahraničí (nejlépe však v ČR). K tomuto je však třeba, aby buď:

1. Zaměstnavatel žadatele v Íránu (pokud je zaměstnanec) požádal jeho jménem o vydání pracovního povolení (v případě kladného vyřízení bude zaslán na vybrané velvyslanectví Íránu dopis potvrzující, že vízum typu F může být vydáno)
2. Íránská firma žadatele v Íránu (pokud je majitel) požádala jeho jménem o vydání pracovního povolení (v případě kladného vyřízení bude zaslán na vybrané velvyslanectví Íránu dopis potvrzující, že vízum typu F může být vydáno)

Po vydání pracovního víza typu F může žadatel přicestovat do Íránu. Obvykle do 30 dnů (doba platnosti víza) musí zažádat o PRACOVNÍ POVOLENÍ opět cestou Ministry of Cooperatives, Labour and Social Welfare (General Directorate for Employment of Foreign National).

Pracovní povolení je vydáváno obvykle na 1 rok.

Dokumenty nutné k získání pracovního povolení:

- vyplněné formuláře, které žadatel obdrží v kanceláři Ministry of Cooperatives, Labour and Social Welfare (General Directorate for Employment of Foreign National);
-

- kopie pasu či originál;
- základací dokumenty íránské firmy;
 - dopis na hlavičkovém papíru íránské firmy s žádostí o vydání pracovního povolení;
 - dokumenty o nejvyšším dosaženém vzdělání (přeložené do angličtiny, superlegalizované íránským velvyslanectvím v ČR, poté přeložené do farsí v Íránu);
 - fotografie;
 - doklad o zaplacení poplatku 5.000.000 IRR i MELLAT BANK.

Postup při získání povolení k pobytu (iqama)

Povolení k pobytu je vydáváno kanceláří imigrační policie na základě žádosti a vydaného pracovního povolení.

K získání povolení k pobytu je nutné doložit následující dokumenty:

- pracovní povolení (pracovní knížka);
- formuláře;
- pas;
- dopis na hlavičkovém papíře íránské firmy s žádostí o povolení k pobytu;
- fotografie;
- doklad o zaplacení poplatku 1.500.000 IRR u MELLAT BANK;

Povolení k pobytu je vydáváno obvykle na dobu trvání pracovního povolení.

Postup při získání multiple víza k vycestování

Vízum je vydáváno kanceláří imigrační policie na základě žádosti a vydaného pracovního povolení a povolení k pobytu.

K získání víza je nutné doložit následující dokumenty:

- pracovní povolení (pracovní knížka);
- povolení k pobytu;
- formuláře;
- pas;
- dopis na hlavičkovém papíře íránské firmy s žádostí o udělení víza;
- fotografie;
- doklad o zaplacení poplatku 200.000 IRR u MELLAT BANK;
- doklad o zaplacení daně (získá se na Finančním úřadě v místně příslušném registraci firmy).

Vízum je vydáváno obvykle na dobu 3 měsíců (v případě, že doklad o zaplacení daně má platnost 1 rok).

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Vedle běžné propagace v HSP je klíčem k úspěšnému marketingu účast na významných mezinárodních veletrzích v teritoriu (viz. bod 5.2.). V zásadě platí, že propagace musí být v souladu s místními předpisy, je zakázána propagace alkoholu a cigaret.

Pro další informace a seznam chystaných výstav a veletrhů doporučujeme navštívit webové stránky www.iranfair.com, které obsahují seznam veletrhů a výstav konaných v rámci výstavního areálu v Teheránu (Tehran International Fair Ground).

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Bylo zaznamenáno několik případů porušování práv duševního vlastnictví ve vztahu k českým subjektům (sklo, kosmetika apod.). Íránští prodejci byli vyzváni k nápravě, ale ukázalo se, že íránská legislativa zatím komplexně neupravuje problematiku ochrany duševního vlastnictví a prakticky s tím v současnosti nejde nic dělat. To je proto v obchodních případech nutné mít vždy na paměti i do budoucna. Případně soudní spory v tomto směru jsou otázkou minimálně měsíců, spíše let. Bez asistence místních partnerů a poradenských a právních firem v tomto směru není úspěch zahraničního subjektu myslitelný.

6.6 Trh veřejných zakázek

Vyhlašování tendrů a dalších veřejných soutěží je řízeno výnosem By-Laws for Determining Bidders (Winners) of Tenders, který byl vydán Radou ministrů dne 22. 4. 1993 a jeho dodatkem z 27. 2. 1997. Informace o mnoha tendrech je možné nalézt na webových stránkách www.iran-tender.com. Bohužel však, ne vždy jsou informace aktualizované.

Nový úřední akt prvního viceprezidenta Íránu č. 23229 ze dne 7. 8. 2001 pro zadávání státních zakázek ve veřejném sektoru doplňující zákon z r. 1997, je závazný pro všechny vládní i nevládní orgány, instituce a subjekty, ale i soukromé podnikatele. Vztahuje se na financování rozvojových projektů v Íránu ze státních nebo zahraničních finančních zdrojů. Stanovuje kapitálovou účast íránské strany minimálně na úrovni 51 %. Z uvedeného vyplývá, že všechny kontrakty státních zakázek do veřejného sektoru, které se týkají mezinárodní kooperace mezi íránskými a zahraničními právními subjekty, musí být přidělené výhradně íránským společnostem nebo zahraničním firmám, které obdrží povolení od Ekonomické rady ÍR. Tato schvaluje i výjimky po předcházejícím odsouhlasení kompetentních státních orgánů.

Zahraniční kontraktori se mohou účastnit tendrů, ale jen s příslušnými íránskými subjekty. Toto ustanovení pro veřejné soutěže platné od ledna 2002 je považováno za formu restrikcí v oblasti mezinárodní ekonomické spolupráce.

Uvedené restrikce v zadáních pro veřejné soutěže v plném rozsahu podporují státní monopol a ochranu domácího trhu, včetně pracovních míst Íránců. Ekonomická efektivnost projektů se zahraniční účastí je tak ponechána výhradně na rozhodnutí majoritních íránských subjektů, včetně dopadů na návratnost zahraničních kapitálových vstupů, což vzbuzuje určitou nedůvěru.

Tendry vyhlašují státní organizace, resp. jejich specializované nebo pověřené instituce. Většinou věcně příslušný rezort, do jehož působnosti spadá předmětná činnost v tendru, zřizuje pro tento cíl účelovou organizaci, která je zodpovědná za vyhlášení tendru, včetně jeho financování. Tato instituce pak pracuje při jeho realizaci až do uvedení do provozu. Řídicí management v průběhu realizace tendru přechází do řídicího a správního aparátu nové výrobní jednotky.

Informace o vyhlášení tendrů jsou zveřejňované jak v denním tisku, na internetu, tak ve specializovaném odborném tisku a zasílají se dle potřeby a účelu také příslušným dodavatelům, velvyslanectvím a mezinárodním agenturám. Tendrové podmínky a pravidla si musí každý zájemce vyžádat a zaplatit minimální poplatek v místní měně, resp. v USD (částka činí řádově desítky až desetitisíce USD, podle druhu tendru).

Základem úspěšnosti při získávání tendrové objednávky je získání informací v místní podnikatelské lobby, kde se v přiměřeném časovém předstihu před vyhlášením tendrových podmínek rozhoduje o formulaci tendrové specifikace.

Nejběžnější podmínkou pro účast zahraniční firmy na tendrovém řízení je existence Branch Office nebo Liaison Office,

popřípadě oficiálního zástupce. Obchodní výhradní zástupce musí mít svůj obchodní kód nezbytný pro všechny obchodní a finanční transakce v Íránu. Pokud jej nemá, pak může pracovat pro zahraniční firmu jen na základě pověření a za provizi.

Nejběžnější formou registrovaného domácího zástupce jsou specializované konzultantské místní firmy, často i s mezinárodní účastí. Úspěšnost zahraničních subjektů v tendrech je větší, pokud se zájemci podaří společně s íránským nebo jiným zahraničním partnerem zajistit exportní financování.

Nepřekročitelnou podmínkou předložení nabídky do tendru je požadavek zadavatele na složení tendrové kauce tzv. „BID BOND“, obvykle ve výši cca 3 – 5 % uvažované ceny. Tato kauce musí být složena v některé z komerčních bank v Íránu.

Obvyklou praxí je organizování tendrové předkvalifikace. Zájemci jsou vyzváni, aby zaslali své údaje a referenční seznamy, a na tomto základě je proveden užší výběr firem, kterým je pak přímo zaslána tendrová specifikace.

Ve většině tendrů, obzvláště pak v tendrech na investiční celky, které vyžadují garanční servis v délce trvání 12 – 18 měsíců od předání do provozu, se praktikuje bankovní záruka na správné zhotovení či dodání tzv. performance bond (PB), obvykle ve výši 10 – 25 % hodnoty kontraktu. Nebo se též uplatňuje kombinovaná forma bankovní záruky: PB je ve výši 10 % a zadržena neproplacená peněžní částka ve výši 10 – 15 %. Částka PB je zadržena kupujícím a návratná je pouze po splnění dodacích podmínek kontraktu – tj. řádně provedeném díle a zároveň uplynulé garanční době.

Ve zbožových smlouvách, které běžně vyžadují garanční servis 6 – 12 měsíců od převzetí zboží, se obvykle praktikuje bankovní záruka performance bond ve výši do 10 % hodnoty kontraktu a částka 5 % je zadržena kupujícím. Návratná je až po splnění dodacích podmínek kontraktu, druhá část 5 % je pak uvolněna kupujícím po skončení garanční doby.

Ve zbožových smlouvách, které nevyžadují garanční servis, se běžně praktikuje bankovní záruka performance bond ve výši 10 % hodnoty kontraktu. Částka 10 % je zadržena kupujícím a uvolněna po splnění dodacích podmínek smlouvy.

Bankovní náklady za vystavení bankovních záruk jsou v Íránu průměrně 2 – 4 % z hodnoty bankovní záruky.

Některé země (i dodavatelé) jsou z nejrůznějších důvodů zařazeni do tzv. „černého seznamu“ nevhodných partnerů. Na druhé straně jiní partneři bývají v praxi zvýhodňováni kupříkladu přednostním přizváním do vybraných rozvojových tendrů.

Účast v tendrech je stále komplikována složitou pozicí Íránu ve vztahu k zahraničnímu bankovnímu systému. Pokud je podmínkou účasti na tendru zaplacení záruky (což v drtivé většině případů je), pak je spolupráce s místním partnerem v zásadě nutnou podmínkou pro účast zahraničního zájemce, neboť pouze místní partner je schopen za svého zahraničního partnera bid bond uhradit.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Pokud dojde ke sporům, Zastupitelský úřad doporučuje vždy hledat řešení dohodou, byť možná nevýhodnou. Soudní cesta je zdlouhavá, finančně nákladná a nezaručuje úspěch ani v případě kladného rozhodnutí soudu.

Ve smlouvách je potřeba dohodnout klauzuli, podle jakého práva bude spor posuzován, výběr místa konání, soudní dvůr. Nejlépe je dohodnout klauzuli o arbitráži s výběrem soudu, který bude rozhodovat případný spor. Současná praxe je

taková, že domácí íránské soudy rozhodnou vždy ve prospěch íránských subjektů. Jelikož stejná praxe platí i opačným směrem – soudy vedené v zahraničí rozhodují objektivně a převážně ve prospěch zahraničních účastníků sporů - íránská strana (státní firmy) velmi často odmítá dát do rozhodčí doložky možnost arbitráže v zahraničí nebo používá trik, že arbitráž venku je povolena pouze v případě, že to odsouhlasí místní parlament resp. jeho příslušná komise. V praxi to znamená, že nikdy.

V současnosti existuje Centrum pro řešení sporů mezi obchodními partner, jenž bylo založeno při teheránské obchodní komoře: No.18 Mirza Hassani Alley, Ghaem Magham Str., Tehran, +98 21 887 180 22, e-mail: legal@tccim.ir

Vzhledem ke značné odlišnosti islámského právního systému - zejm. širší aplikace zvykového práva, odchylky vlastnického práva od mezinárodního standardu aj., se doporučuje konzultovat specialisty na mezinárodní právo soukromé.

Obvyklé platební podmínky, platební morálka:

Nejpoužívanější je neodvolatelný nepotvrzený akreditiv. Pokud jsou splněny podmínky předepsané L/C a inkasní dokumenty včas předloženy zahraniční bance k proplacení, nedochází k prodloužení. Neodvolatelné nepotvrzené akreditivy jsou vystavovány na základě potvrzené alokace Íránské centrální banky u příslušné komerční banky, která provádí úhrady. Nicméně samo vyřízení akreditivu může vzhledem ke zdoluhavé administrativě trvat relativně dlouho, zejména tam, kde se v minulosti jednalo o zvýhodněný kurs USD. Po zavedení jednotného kursu riálu ve státním rozpočtu na rok 2002/3 sice došlo k výraznému zlepšení, ale ze strany íránských soukromníků jsou někdy platby prováděny prostřednictvím cizích bank nebo jejich poboček ve třetích zemích, především v SAE – Dubaji a v Turecku. V těchto případech je operativnost finančních úkonů výrazně vyšší. Platební morálka íránských zákazníků je na dobré úrovni, nicméně je dobré neopouštět zavedené způsoby placení (L/C proti dokumentům, proti převzetí zásilky atd.).

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky:

Úředním a nejrozšířenějším jazykem je perština (fársí) – indoevropský jazyk, kterým v různých nářečích mluví 58 % a pasivně jej ovládá cca 83 % obyvatelstva. Perština používá upravené arabské písmo. Převážná většina íránských Ázerů, Kurdů, Arabů a Arménů užívá jako rodný svůj příslušný etnický jazyk, základní školní výuka je však pro všechny povinná v perském jazyce.

Z evropských jazyků je nejrozšířenější angličtina. Ve srovnání s jinými státy Blízkého východu však znalost cizích jazyků zaostává.

Oblečení:

Íránci jsou velmi citliví na dodržování tradičního oblékání, hlavně u žen na veřejnosti. Nicméně již není vyžadován čador, nutný je však svrchní volné oblečení (kabát), které zakrývá šiji, boky a ruce po zápěstí + šátek, což platí bez výjimky pro všechny ženy i pro cizí státní příslušnice. Nejsou dovoleny krátké sukně, délka sukní musí být pod kotníky. Muži musí mít zahalenou horní část těla a není jim dovoleno chodit v krátkých kalhotách. Kravata je tolerována, její nošení je většinou znakem cizince.

Jednání:

Íránci kladou rovněž vysoké nároky na zdvořilé vystupování. Ve srovnání se západními normami je společenský hovor v daleko větší míře prokládán rituálními frázemi obsahující chválu a uznání partnerovi, často s výraznou nadsázkou.

Naopak nesouhlas či nelibost bývají vyjadřovány jen opatrně a často pouhým mlčením; je tedy třeba být v tomto směru velmi vnímavý, aby se předešlo vážnějším nedorozuměním. Jakýkoli projev emocí – rozčilení, zvýšení hlasu, ostrý slovník – je Íránci posuzován jako nepřijatelný nedostatek důstojnosti a sebeovládání.

Nabídku služby, daru, často i běžného pohostinství je normální nejprve „skromně“ odmítat a přijmout teprve na naléhání nabízejícího; teprve opakované odmítnutí je obvykle bráno jako vážně míněné.

Je nezbytně třeba vyhnout se komentářům k islámským náboženským zvyklostem a povinnostem, i pouhé neutrální konstatování odlišnosti může být chápáno jako kritika. Totéž do jisté míry platí pro komentáře k politickému dění, na něž je lépe opatrně přistoupit jen tehdy, dá-li k tomu partner jasný impuls.

Při obchodních jednáních je nutno počítat s tím, že složitý byrokratický systém a předpisy budou příčinou častých zdržení a průtahů. Čas nemá pro Íránce zvláštní důležitost; na přesné dodržování termínů, plnění dohod nebo časů schůzek se nelze spoléhat.

Íránci jsou tradičně velmi bystří a schopní vyjednávači a obchodníci, každé jednání vyžaduje pečlivou přípravu. V průběhu je třeba zachovávat trpělivost; není třeba se nechat odradit dílčím neúspěchem, důležité je udržování stálého kontaktu s partnerem. Je nutno mít na paměti, že Íránci dávají přednost osobnímu jednání před korespondencí.

Pověstná je pohostinnost Íránců. Dohodám dosaženým při obědě se tradičně příkládá závaznost a pozvání je nutné opětovat. Při jednáních, hlavně ve státních institucích, je obvyklé, že íránští představitelé odcházejí v určeném čase k modlitbám a hosté musejí počkat. Nedoporučuje se před jednáním konzumovat alkoholické nápoje. V průběhu postního měsíce Ramadánu se v denní době nesmí na veřejnosti jíst, pít ani kouřit.

Obvyklá pracovní doba:

- státní instituce: 7:00 – 12:00, 13:00 – 15:00 (s polední přestávkou na modlitbu a oběd)
- banky: 7:00 – 12:00, 13:30 – 15:00
- soukromé firmy: zpravidla od 10:00 do večerních hodin
- zahraniční firmy: 9:00 – 17:00
- kanceláře leteckých společností: 9:00 – 15:00
- restaurace: 11:00 – 15:00, 18:00 – 24:00
- školy: od 8:00

Zákonem stanovená pracovní doba nesmí za týden přesáhnout 36 hodin, přesáhne-li, je zaměstnavatel ze zákona povinen zajistit zaměstnancům oběd.

Prodejní doba:

Většina obchodů otevírá mezi 9 - 10 hodinou a zavírá kolem 21 hodin. V letním období jsou polední přestávky (siesta) pohyblivé od 13 – 16 hodin. Většina obchodů s potravinami, ovocem a zeleninou má otevřeno i v pátek a během volných dnů do velmi pozdních večerních hodin. Od února 2004 platí povolení teheránské městské samosprávy, podle něhož teheránské restaurace, parky a provozovny rychlého občerstvení smějí zůstat otevřené až do 03:00 hodin. Na rozdíl od větší části blízkovýchodních zemí však (kromě provozoven s rychlým občerstvením, restaurací a kaváren) není možné počítat s otevřenými obchody do skutečně pozdních večerních resp. brzkých ranních hodin.

Íránský kalendář:

V Íránu se používá původně zoroastriánský solární kalendář, v němž nový rok začíná okolo 21. března křesťanského kalendáře. Niže je uveden seznam názvů íránských solárních měsíců s odpovídajícím časovým rozmezím dle evropského kalendáře 2020 - 2021:

- Farvardín: 20. 3. – 19. 4.
- Ordíbehešt: 20. 4. – 20. 5.
- Chordád: 21. 5. – 20. 6.
- Tír: 21. 6. – 21. 7.
- Mordád: 22. 7. – 21. 8.
- Šahrívár: 22. 8. – 21. 9.
- Mehr: 22. 9. – 21. 10.
- Aban: 22. 10. – 20. 11.
- Ázár: 21. 11. – 20. 12.
- Dej: 21. 12. – 19. 1.
- Bahmán: 20. 1. – 18. 2.
- Esfand: 19. 2. – 20. 3.

Pro celé území Íránu platí časové pásmo GMT +3:30. Časový posun oproti ČR je tudíž po převážnou část roku 2,5 hodiny, neboť i v Íránu se používá letní/zimní čas. Írán překlápí svůj čas na letní vždy kolem nového roku, tj. okolo 21. března, a zpět vždy kolem 21. září každého roku.

Dnem pracovního klidu je pátek. Ve čtvrtek státní instituce a orgány buď nepracují, nebo je pro ně čtvrtek „krátkým“ dnem s pracovní dobou do 12 hodin.

Íránské svátky:

Íránský kalendář zahrnuje celou řadu dnů pracovního volna, které připadají na výročí významných událostí spjatých se vznikem islámského náboženství či Íránské islámské republiky a dále osobní výročí významných postav šiitského islámu. Ze starých zoroastriánských svátků se udržel svátek nového solárního roku (Nowrooz, „Nový den“).

Je třeba upozornit, že některé svátky se řídí islámským lunárním kalendářem a v jiných rocích proto připadají na odlišné dny evropského kalendáře.

Muslimský kalendář po celém světě začíná v roce 622. V tomto roce 622 křesťanského letopočtu odešel Prorok z Mekky do oázy Jathrib, dnešní Medíny, kam vstoupil dne 24. září 622. Od tohoto data tzv. „hidžry“ (emigrace) se počítá muslimský kalendář. Zatímco ale Arabové používají tzv. lunární kalendář hidžry (= emigrace), moderní perský kalendář, používaný od 20. let 20. století, je solárním kalendářem hidžry (vychází z mimořádně přesného starého zoroastriánského solárního kalendáře (od 21. března do 20. března následujícího roku).

20. března 2020 začal v Íránu letopočet 1399.

Íránské svátky v roce 2020

Date 2020 - 2021	Iranian Date 1399	Weekday	Description
20 March	1 Farvardin	Friday	Nowrooz
21 March	2 Farvardin	Saturday	Nowrooz
22 March	3 Farvardin	Sunday	Nowrooz
23 March	4 Farvardin	Mondaz	Nowrooy

31 March	12 Farvardin	Tuesday	Islamic Republic Day
1 April	13 Farvardin	Wednesday	Sisdehbedar (Nature Day)
9 April	21 Farvardin	Thursday	Birthday of Imam Mahdi
15 May	26 Ordibehesht	Friday	Martyrdom of Imam Ali
24 May	4 Khordad	Sunday	Eid-e-Fitr (End of Ramadan)
25 May	5 Khordad	Monday	Eid-e-Fitr (Additional Holiday)
3 June	14 Khordad	Wednesday	Passing away of Imam Khomeini
4 June	15 Khordad	Thursday	Memorial of uprising of 15 Khordad – Martyrdom of Imam Ali
17 June	28 Khordad	Wednesday	Martyrdom of Imam Sadegh
31 July	10 Mordad	Friday	Ghorban Eid
8 August	18 Mordad	Saturday	Eide Ghadir
29 August	8 Shahrivar	Saturday	Tasooa Hosseini
30 August	9 Shahrivar	Sunday	Ashoura Hosseini
8 October	17 Mehr	Thursday	Arbaeen
16 October	25 Mehr	Friday	Death of Prophet Mohammed, Martyrdom Imam Hassan
17 October	26 Mehr	Saturday	Martyrdom of Imam Reza
25 October	4 Aban	Sunday	Martyrdom of Imam Asgari
3 November	13 Aban	Tuesday	Birth of Prophet Mohammed and of Imam Sadeq

17 January 2021	28 Dey	Sunday	Martyrdom of Hazrate Fatemeh
10 February 2021	22 Bahman	Wednesday	National Day – Islamic Revolution
25 February 2021	7 Esfand	Thursday	Birthday of Imam Ali
19 March 2021	29 Esfand	Friday	Oil Nationalization Day

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

O vízum lze požádat elektronicky na webové stránce <https://e-visa.mfa.ir/en/>. Vízum následně zpracovává zastupitelský úřad Íránu v Praze, kterému se případně doručí nutné fyzické doklady, provedení pohovoru či odebrání otisků prstů. O všech náležitostech a změnách v procesu vyřizování žádosti je žadatel informován emailem. Zpracování víza trvá běžně do 10 pracovních dní. Pro aktuální informace o vízových náležitostech doporučujeme kontaktovat Velvyslanectví Íránu v Praze.

Nutnou podmínkou je držení cestovního pasu platného ještě min. 6 měsíců po vypršení platnosti víza. Mezi požadované dokumenty patří i životopis obsahující předchozí zaměstnání a vzdělání. Některé profese, např. novináři, vyžadují specifické typy víza, jejichž zpracování trvá déle. Nutné je i zdravotní cestovní pojištění, lze ho zakoupit i přímo na letišti (v EUR hotovosti).

Vízum se v současné době nedává do pasu ani není uplatňována praxe udělování vstupních / výstupních razítek do pasu. Je třeba mít při sobě vízum s QR kódem vytištěné po celou dobu pobytu pro potřeby ověření např. v hotelích.

Turistické vstupní vízum je možné získat i na mezinárodním letišti, avšak je nutné alespoň 2 předem vyplnit elektronickou žádost. O vízum je také možné požádat skrze řadu íránských cestovních kancelářů.

Vízový poplatek je účtován dle typu podání žádosti – poplatek za letištní vízum je 75 EUR v hotovosti. Podání žádosti elektronicky je zdarma (může se lišit dle typu žádosti).

Povinné očkování proti infekčním chorobám není při vstupu do Íránu požadováno. Doporučená očkování jsou uvedena v odkazu „Zdravotnictví-důležitá telefonní čísla“.

Po příjezdu do Íránu je potřeba se přihlásit k pobytu u příslušného oddělení cizinecké policie, pokud cestovatel setrvá v jednom místě 7 dní a déle. Pokud je cestovatel ubytován v hotelu, přihlašovací povinnost přechází na ubytovací zařízení.

Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince:

Cizincům je z důvodu bezpečnosti prezidentským dekretem zakázán či omezen pobyt v následujících oblastech (pro aktuální změny se informujte u příslušných úřadech v zemi).

Úplný zákaz pobytu v pohraničních oblastech:

Všechna pohraniční města provincie Chorásán a všechna pohraniční území provincie Sístán a Balúčistán hraničí s Afghánistánem (kromě města Zabol, zde Írán vede téměř regulérní válka proti pašerákům drog)

Všechna pohraniční města provincií Západní Ázerbájdžán a Kermánšáh (=Báchtarán) hraničících s Irákem (zde se stále nacházejí minová pole z doby iránsko-irácké války)

oblast města Saghez, Báneh a Maríván v provincii Kurdestán

oblast města Šovár, Mehrán a Dehlorán v provincii Ílám

Průjezd pouze se zvláštním povolením umožňujícím též výjezd z Íránu na trasách:

Sanandadž – Maríván – Bášmagh (provincie Kurdistán) Orumie – Píránšahr – Hádž Omrán – Sardašt (provincie Západní Ázerbájdžán)

Farímán – Tájbád – Doghárún (provincie Chorásán)

Záhedán – Zabol – Mílak (provincie Sístán – Balúčistán)

Mezi zakázané oblasti patří i veškeré vojenské oblasti, které nejsou vždy dobře značeny.

V případě narušení zakázaných území hrozí vyhoštění z Íránu.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Lékařská péče v Íránu je dostupná a zpravidla na dobré úrovni. Orientační ceny (vzhledem k vysoké inflaci je potřeba vždy počítat spíše s vyšší cenou a vzhledem k nefungování evropských platebních karet také s nezbytností uhradit poplatek v hotovosti) lékařských zákroků:

malé ošetření a zubařský zákrok: od 3,5 mil. IRR

střední operace po zranění: od 55 mil. IRR

komplikovaná operace: od 90 mil. IRR (např. vyjmutí slepého střeva)

RTG snímek: od 400 000 IRR

Konzultace u specialisty 400-600 000 IRR

V případě, že je před cestou do Íránu uzavřeno zdravotní pojištění, je vzhledem k velmi komplikovanému přístupu zahraničních bank k Íránu přesto nutné lékařskou péči zaplatit hotově a až teprve následně požadovat proplacení péče po

pojišťovně v ČR. Finanční spojení mezi českými/evropskými a íránskými bankami totiž fakticky neexistuje.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Zastupitelský úřad ČR v Teheránu:

Adresa: No. 36, Nastaran Alley, Bostan St., North Pasdaran Ave, Upper Farmaniyeh Crossroads, Tehran, P.O.Box 11365 – 4457, Islamic Republic of Iran

Telefon: +98 (21) 261 188 51-4 (hlasový strom v češtině navede na linky jednotlivých pracovníků a částí úřadu)

Fax: +98-21-22802079

E-mail ZÚ: teheran@embassy.mzv.cz

E-mail obch. úseku ZÚ: commerce.teheran@mzv.cz

Web ZÚ: www.mzv.cz/teheran

Velvyslanectví ČR leží na severu Teheránu ve čtvrti Farmaniyeh. ZÚ není v dosahu teheránského metra, doporučuje se využít taxi. Protože mnozí taxikáři mají problém, nebo vůbec ČR neznají, je možné jim vysvětlit několik orientačních bodů v okolí úřadu, které jsou obecně více známy – švédské velvyslanectví (ZÚ ČR sídlí v protější budově), čínské velvyslanectví (to je cca 150 metrů severně od úřadu), křižovatka ulic Lavasání a Pasdarán (cca 150 metrů jižně od úřadu), obchodní a kulturní centrum Kooh-e-Noor (cca 1 km západně od úřadu), 22 podlažní budova Islamic Republic of Iran Shipping Lines (budova je situována cca 100 metrů jižně od úřadu).

V současné době jsou v Teheránu v provozu dvě letiště. **Letiště Mehrábád** je situováno přímo ve městě - v jeho západní části. Toto letiště je vcelku velmi dobře dostupné (místní autobusovou dopravou a taxi), ale je od roku 2009 používáno výhradně pro vnitrostátní lety.

Nově vybudované **Mezinárodní letiště Imáma Chomejního** je situováno cca 70 kilometrů jižně od města po dálnici ve směru na město Qom, bohužel zatím bez spojení MHD. Na toto letiště byly převedeny všechny mezinárodní lety. Doprava z/do letiště je výhradně osobními vozy (oficiální taxi z letiště na úřad ČR cca 70 kilometrů stojí kolem 1 mil. iránských riálů (za současného kurzu 6 až 7 Euro). Cenu je lepší vždy dohodnout předem, ale oficiální vozy letištní taxislužby mají povinnost jezdit za jednotné a pevně stanovené sazby rozdělené podle kategorie použitého vozu.

Pro levné cestování, je v Teheránu možno využít aplikaci Snapp (Uber pro Írán) pro chytré mobilní telefony (nefunguje na iPhonech).

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

informace o telefonních číslech:

118

mezinárodní telefonní ústředna:	9212
informace o letech: `	199
informace o vlacích:	139
státní taxislužba:	133
policie:	110
hasiči:	125
plynárny:	194
vodárny:	122
elektrárny:	3261
hlášení nehod:	197, 6692 6666 (Teherán)
lékařská pohotovost:	123, 115
lékárny s nepřetržitým provozem:	191

Předvolby do některých měst:	
kód Íránu: 0098	
Tehrán	021
Mashad	0511
Isfahan	0311
Shiraz	0711
Tabriz	0411
Kerman	0341
Bam	0344
Yazd	0351

7.4 Internetové informační zdroje

Nejdůležitější internetové adresy s informacemi o Íránu:

Internetová stránka MZV ČR (www.mzv.cz)

Internetová stránka Velvyslanectví ČR v Teheránu (www.mzv.cz/teheran)

Nejdůležitější íránské internetové stránky:

Ministerstvo zahraničí: www.mfa.gov.ir

IRNA (tisková agentura): www.irna.com

FARS News Agency: english.farsnews.com

Zemědělské produkty: www.iranagrofood.com

Obchodní a důlní komora: en.iccim.ir/

Zákony, právo: www.iranianlaw.com

Mezinárodní veletrhy: www.iranfair.com

Investice v Íránu: www.investiniran.ir

Centrální banka: www.cbi.ir

Celní správa/statistiky a informace: www.irica.gov.ir

Organization of Budget & Planing : <http://www.mporg.ir>

National Database of Tenders: <http://iets.mporg.ir/>

Website of Tenders & Auctions: <https://www.parsnamaddata.com/en>

Investment opportunities in the Ministry of Industry, Mine & Trade

http://en.mimt.gov.ir/index.php?module=cdk&func=loadmodule&system=cdk&sismodule=user/content_view.php&sisOp=view&ctp_id

Tax Exemptions and Incentives in the Ministry of Industry, Mine & Trade

http://en.mimt.gov.ir/index.php?module=cdk&func=loadmodule&system=cdk&sismodule=user/content_view.php&sisOp=view&ctp_id